

Cijena hrane

Zašto su ljudi gladni? Znete li istinu?

Postoje ljudi koji nemaju dovoljno sredstava za preživljavanje –istražite situaciju u svijetu.

	Točno	Netočno	Nisam siguran/sigurna
Globalna opskrba hranom u posljednjih je četrdeset godina više nego dvostruko povećana.			
Svakoga dana gotovo 16.000 djece umre zbog uzroka uzrokovanih glađu.			
Indija je zemlja s najvećim brojem pothranjenih ljudi na svijetu (212 milijuna).			
854 milijuna ljudi u svijetu pati od kronične gladi.			
Glad i pothranjenost glavni su rizici za globalno zdravlje. Svake godine ubiju više ljudi nego AIDS, malarija i tuberkuloza zajedno.			
Na svijetu ne postoji dovoljno hrane da bi se svi adekvatno nahranili.			
Supermarketi i trgovine u mnogim zemljama svake godine bace hrane, a znatan je dio bačene hrane jestiv – istraži			
Prosječnoj osobi potrebno je 2400 kalorija dnevno da bi ostala zdrava.			
Prosječan je unos kalorija u Hrvatskoj...			

Koji su glavni uzroci rasta cijena?

Prvi je razlog porasta cijena porast broja stanovništva u svijetu. Očekuje se da će broj stanovnika do sredine stoljeća prijeći devet milijardi. To je izrazito velik broj usta koje je potrebno prehraniti i time se stvara velik pritisak na resurse, kao što su zemlja, voda i nafta, ali i opskrba hranom.

Osim tih brojki koje govore o porastu stanovništva, postoje i drugi čimbenici koji uzrokuju porast cijena, npr. velik gospodarski rast zemalja kao što su Kina i Indija.

To znači da bogatiji jedu više od siromašnih te da se gospodarskim rastom stvara novi stup potrošača u srednjoj klasi koji kupuje više mesa i prerađene hrane.

Promjena prehrambenih navika

1980. godine
20 kg

2007. godine
50 kg

Potrošnja mesa u Kini po glavi stanovnika:

stvara pritisak na resurse

1.000–2.000 litara vode potrebno je da se proizvede 1 kg žita	10.000–13.000 litara vode potrebno je da se proizvede 1 kg govedine
---	---

Možemo li si dopustiti bacanje hrane u vrijeme porasta cijene osnovnih prehrambenih proizvoda na svjetskom tržištu i s obzirom na efekte koje to ima diljem svijeta?

Kamo odlaze namirnice koje bacamo?

Zagreb, 04. 06. 2009., 11:00 | Ana Blažević Ako je vjerovati Ujedinjenim narodima, ne pojede se polovica hrane koja se proizvede na svijetu. S naših stolova i iz hladnjaka završi na smetlištu. Ne postoje podaci za Hrvatsku, no dnevno se baca gotovo 30 tona kruha.

Najčešće bacamo mliječne proizvode, vrhnje, jogurt te povrće. Ljudi priznaju i da s vremena na vrijeme bacaju komade mesa i druge proizvode koje troše.

Englezi procjenjuju da bi s hranom koju bace tijekom godine do vrha mogli napuniti Wembley, najveći pokriveni stadion na svijetu. Procjene ni podaci ne postoje za Hrvatsku. U Hrvatskoj se na godinu proizvede gotovo 200 tisuća tona kruha, a čak 15 posto se ne proda. Tih 30 tona završi kao stočna hrana. 'Nitko ne istražuje i nemamo podatke koliko se hrane i kruha baci. Kod nas se baca strašno puno hrane. Mene je to nagnalo na pomisao da bi trebalo konačno nekome predložiti da se sav stari kruh koristi, da se ne baca. I tako malo po malo, skupila sam recepte, njih 270, rekla je Nada Varšava, autorica knjige 'Ne bacajte stari kruh. Kruh star nekoliko dana dobar je za jelo, no oni koji to znaju izgleda da su u manjini. Prema kruhu više se ne odnosimo sa strahopoštovanjem, već ga uzimamo zdravo za gotovo. Poštivanje tog prehrambenog proizvoda nekada je bilo neusporedivo veće nego danas.

'Bacaju se tolike količine hrane i kruha, kojoj istječe rok trajanja, tako da nitko u Hrvatskoj ne bi trebao biti gladan, kaže Dragutin Barišić, direktor Zitozajednice.

Korištenjem starog kruha ne može se napraviti velika ušteda, no treba poštivati hranu i znati je cijeliti te se ponekad sjetiti onih koji je nemaju na bacanje. Kako smanjiti ove brojke pogledajte večeras u emisiji...

Mi, stanovnici Zemlje, živimo iznad svojih mogućnosti i razni aspekti našeg življenja velik su teret našem planetu. Ovakav rast svjetskog stanovništva uzrokuje i pritisak na okoliš te utječe na promjenu klime. Dezertifikacija je u porastu u Kini i sub-saharskoj Africi, a sve češće poplave i promjene obrazaca kiše već počinju imati znatan utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju. Globalno zagrijavanje također je odigralo znatnu ulogu u stvaranju još jednog razloga za porast cijena: riječ je o prelasku u poljoprivrednoj proizvodnji s hrane na biogoriva. Proizvodnja etanola zauzima oko 30% kukuruznih usjeva u SAD-u do 2010. godine, čime se dramatično smanjuje površina zemlje za proizvodnju hrane i uzrokuje rast cijena kukuruznog brašna. Rast cijena nafte i zabrinutost zbog promjene klime imali su za uzrok masovan porast upotrebe kukuruza u proizvodnji biogoriva, što uzrokuje rast cijena hrane

Tko su dobitnici, a tko gubitnici?

Glavni su gubitnici siromašni koji žive u gradovima zemalja u razvoju, koji se suočavaju s višim cijenama uvezene hrane.

Svjetska banka tvrdi da bi visoke cijene hrane mogle dovesti do toga da zemlje u razvoju ne zadovolje kriterije za suzbijanje siromaštva na globalnoj razini.

Glavni su dobitnici zemljoradnici u bogatijim zemljama kao što su SAD, Brazil, Argentina, Kanada i Australija, koji postižu rekordne cijene za rezultate svoje žetve
Održivost: dobitnici i/ili gubitnici

Fotografija napravljena 1994. godine tijekom sudanske nestašice hrane osvojila je Pulitzerovu nagradu. Fotografija prikazuje izgledno dijete koje puže prema kampu s hranom Ujedinjenih naroda udaljenog samo 1 km.

Lešinar čeka da dijete pojeste. Fotografija je Nitko ne zna što se kao ni Kevin Carter mjesto nakon što je Tri mjeseca kasnije samoubojstvo.

Ovo je pronađeno u "Dragi Bože, neću bacati svoju kako lošeg okusa bila

umre da bi ga mogao šokirala cijeli svijet. dogodilo s djetetom, koji je napustio napravio fotografiju. fotograf je počinio

njegovu dnevniku: obećavam da nikad hranu bez obzira ili kako sit budem bio. Molim se da On sačuva ovog malog dječaka, vodi ga i sačuva od bijede. Molim se da budemo osjetljiviji na svijet oko sebe i da ne budemo zaslijepljeni našom sebičnom prirodom i interesima.

Nadam se da će nam ova fotografija biti podsjetnik na to koliko smo sretni i da nikad nećemo uzimati stvari olako."

OBEĆAJTE DANAS: NIKAD SE NEĆU RASIPATI HRANOM!

Zašto su kukuruz, riža, soja i pšenica toliko važni?

Istražujemo **kukuruz**. U nastavku su neka pitanja koja će vam pomoći u vašem istraživanju.

- Odakle dolazi kukuruz?
- Pokažite na karti gdje se kukuruz uzgaja kao glavni prinos.
- Možete li saznati u kojim se količinama proizvodi u najvećim zemljama proizvođačima?
- Gdje se najviše na svijetu proizvodi kukuruz?
- Za što se koristi kukuruz?
- Koje proizvode koristimo, a koji sadrže kukuruz?
- Druge zanimljive informacije.

Na isti način možemo istražiti rižu, soju i pšenicu.

Preporuka za daljnje aktivnosti:

- Istraživanje učenika (vidi kurikulum - metode)